

II. Ainekavad

Algklasside ainekavade üldalused

Viljandi Jakobsoni Kooli algklasside ainekava lähtub kooli õppekava üldosa prioriteetidest ja põhineb põhikooli riikliku õppekava vastavatel ainekavadel.

Algõpetuses pannakse alus õpilase väärtushoiakute kujunemisele, enese määratlemisele isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine toimub kooli õppe- ja kasvatusprotsessi ning kooli ja kodu koostöö tulemusena. Õpilastele õpetatakse ja selgitatakse liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist. Õpilaste väärtushoiakute kujundamine on õppekava siduvaks teemaks ning toimub aineõppes ja klassiväliste ürituste tasandil.

Esimeses klassis on põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Algklasside vältel keskendutakse positiivse suhtumise kujunemisele õppimisse ja kooliskäimisesse, õpiharjumuste ja õpioskuste, eneseväljendus-, suhtlemis- ja koostööoskuste kujunemisele. Oluline rõhuasetus on pandud funktsionaalse lugemisoskuse kujundamisele ja õppima õppimisele.

Lähtuvalt meie kooli eripärast on alates 2. klassist õppekavasse sisse viidud arvutiõpetus lõimitult tehnoloogiaga. 2. ja 3. klassis tegeletakse Lego robotitega ning 4. klassis animatsiooniga. Alates 2. klassist õpitakse inglise keelt kaks tundi nädalas, 3. ja 4. klassis 3 ainetundi nädalas. Toetamaks ainetevahelist lõimingut ja üldpädevuste kujundamist osalevad õpilased õppe-eesmärgilistes, ülekoolilistes ja õpilasgruppide projektides. Lähtudes kooli üldeesmärgist tagada õpilasele eakohane mitmekülgne areng, mis aitab kaasa tervikliku maailmapildi kujunemisele, pannakse juba algklassides rõhku loovainetele ja ainete lõimingule.

Esimestele klassidele on korraldatud koolis pikendatud õppepäev, kus õpilased pärast tunde jätkavad ühistegevusi koos oma klassijuhatajaga. 2.-4. klassi õpilastele töötavad pikapäevarühmad. Õppetööd toetavad tugisüsteemid: sotsiaalpedagoog, HEV-koordinaator, eripedagoog, psühholoogid, abiõpetajad ning logopeed.

1.-2. klassini rakendatakse kujundava hindamise põhimõtteid. Kokkuvõtvad hinnangud on põhiainetes (eesti keel, matemaatika, inglise keel, loodusõpetus) jaotatud kolmeks õpitaseks: alg-, kesk- ja kõrgem tase. 1.-3. klassini hinnatakse oskusaineid (kunsti- ja tööõpetus, muusikaõpetus ja kehaline kasvatus) mitmeeristavalt (arvestatud, mittearvestatud). Hindamise eesmärgiks on anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta, toetada õpilase arengut ja suunata õpilasi õppima. Hinnatakse õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi. Kujundav

hindamine keskendub kogu õppeprotsessile ja õpilase arengu võrdlemisele tema eelnevate saavutustega.

I kooliastmes taotletavad üldpädevused

I kooliastme lõpuks õpilane:

- suhtub endasse positiivselt; oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest ning loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- oskab teha vahet mängu ja tegelikkuse, fantaasia ja reaalsuse vahel;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest; mõistab lugema, kirjutama ja arvutama õppimise vajalikkust; oskab lugeda, kirjutada ja arvutada õppekava nõuete piires;
- õpib koostama päevakava ja seda järgima; oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
- oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestada;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse abil rühmitada; lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- suudab tekstist leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada, kaaslaselt küsida ja tema küsimusele vastata, väljendada ennest selgelt ja viisakalt;
- oskab kasutada arvutiklaviatuuri ja -hiirt; oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid programme, on teadlik ohtudest digikeskkonnas;
- teab, et inimene on osa loodusest, käitub loodust hoidvalt;
- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
- on teadlik info hankimise võimalustest (sõnaraamatud, leksikonid jm);

- mõistab, mis on kodupaik, kodumaa, riik; tunneb ja austab Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- teab, et eri aegadel ja eri kohtades on inimeste tööd ja tegemised olnud erinevad;
- mõistab oma-võõras-ühine tähendust, hindab ausust ja õiglust igapäevaelus ja -tegevuses;
- julgeb ja tahab olla aus ja õiglane;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse eest;
- oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda;
- teab, et asjad on loodud inimeste tööga, suhtub neisse hoolivalt.

4. klassis (II kooliaste) taotletavad üldpädevused

4. klassi lõpuks õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest; väärtustab ennast ja oma seotust teiste inimestega;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöö võtteid) olenevalt õpiülesande iseärasustest; oskab hankida infot erinevatest teabeallikatest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.

Eesti keele ainekava 1.–4. klassis

Ainevaldkond

Eesti keel on õppeaine, mis arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. Eesti keele tundides pannakse esmane alus funktsionaalse lugemisoskuse ja õppima õppimise kujunemisele. Kujundav hindamine ja diferentseeritud õpe aitab arendada õpilase mõtlemisvõimet, suhtlusoskust, enesetunnetust ja identiteeti. Õpilane omandab suutlikkuse eakohaselt suhelda, valida kuulamis- ja lugemismaterjali ning seda analüüsida, tekstide toel õppida.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on peamine rõhk ilukirjandus- ja aimetekstidel. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse. Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist. Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide, seisukohavõttude ja lahenduste otsimisega nii tundides arutlustes kui ka loovtöodes. Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, juhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpivad koostama ning vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõnaraamatuid, käsiraamatuid ning digikeskkonda.

Võõrkeelte grammatilist süsteemi tundma õppides on toeks emakeeletundides omandatud keelemõisted.

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab samuti head lugemisoskust ja tekstitööd. Loodusalased tekstid eesti keele õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist, kujutluspiltide teket ja emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalinete õpet toetab ainevaldkond mitmel moel. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse sisult erinevate tekstidega töötades.

Kunstiainete õpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine, mis eeldab aineõpetajate koostööd.

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

I kooliaste – mängulised tegevused, mis aitavad õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma. II kooliaste keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

I kooliaste – loodus minu ümber, loomalood. II kooliaste – minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine, lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaegade omanäolisus jms.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

I kooliaste – minu kodumaa, tavad ja pühad. II kooliaste – minu juured, seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel.

Kultuuriline identiteet

I kooliaste – kodukoha elu ja pärimused, kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel. II kooliaste – rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale, matkamine, külalislahkus, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.

Teabekeskkond

I kooliaste – suhtlemisoskuse kujundamine; õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile, olulise teabe eristamisele ebaolulisest. II kooliaste – avaliku ja privaatse ruumi seaduspärasuste mõistmine, sobiva suhtlusstiili valimine, uudis kui tekstiliik ning selle kvaliteedi hindamine.

Tehnoloogia ja innovatsioon

I kooliaste – infotehnoloogia kasutamise põhivõtete tundmaõppimine; II kooliaste – tehnoloogia kasutamine ainetundides ja huvitegevuses. Internet kui ohuallikas. Animatsioon.

Tervis ja ohutus

I kooliaste – teemakohaste tekstide, arutelude, rühmatööde, demonstratsioonide, rollimängude varal kujundatakse terviseteadlikku käitumist. II kooliaste – teemakohaste tekstide, aktiivõppemeetodite, arutelude, rühmatöö, rollimängude ja demonstratsioonide, tunniväliste projektide abil kujundatakse tervist ja turvalisust väärtustavat käitumist.

Väärtused ja kõlblus

I kooliaste – ausus, erinevus teistest, minu hobid ja huvid, erinevus teistest, arusaamise heast ja halvast, käitumine ja selle tagajärg. II kooliaste – enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu, iseenda ning teiste vajadused ja huvid, arusaamine heast ja halvast, õiglus ja ebaõiglus, kiiduväärne ja taunitav, erinevus teistest, minu hobid ja huvid, minu tervis ja tulevik, rikkuse ja vaesuse probleemid, kohustused ja vastutus.

I kooliaste

Õpitulemused

I kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

3. klassi lõpetaja:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel;
- kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda; jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunust;
- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega; mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel;

- kirjutab õpitud keelendite piires õigesti; kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- hangib otstarbekohast teavet eri allikatest; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa vastavatest sätetest ja kooli hindamajuhendist. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Kokkuvõtvad hinnangud on I kooliastmes jaotatud kolmeks õpitasemeks: alg-, kesk- ja kõrgem tase. II kooliastmes hinnatakse numbriliselt.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist;
- lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist;
- kirjutamist, s.o kirjutatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

1. klass

Õpitulemused

Kuulamine

Algase	Keskase	Kõrgem tase
Vajab kuulatava teksti mõistmiseks mitmekordset kuulamist ja kuuldu järgi toimimiseks juhendamist.	Kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt.	Oskab iseseisvalt kuulnud tekstiga töötada.
On raskusi häälikute eristamisel sõnades ning täishääliku pikkuste määramisel .	Eristab häälikuid ja täishääliku pikkusi sõnades, võib esineda eksimusi.	Eristab häälikuid ja täishäälikute pikkusi sõnades.
Saab aru kuulnud tekstist abistavate küsimuste toel.	Mõistab kuulatava lause, jutu sisu.	Saab aru kuulnud tekstist ja oskab täita tekstiga seotud ülesandeid.

Kõnelemine

Algtase	Kesktaase	Kõrgem tase
Eneseväljendusega raskusi, sõnavara piiratud.	Väljendub arusaadavalt, jutustab suunavate küsimuste toel loetust, kuuldust ja nähtust.	Väljendub arusaadavalt, vestleb ja annab edasi kuuldu, nähtu ja loetu sisu.
Koostab suuliselt õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel üksikuid lauseid.	Koostab õpetaja abiga suulise jutu pildiseeria või küsimuste toel.	Koostab iseseisvalt pildi või küsimuste toel suulise jutu.
Esitab luuletust peast, kuid esineb eksimusi ja liigseid pause.	Esitab luuletust peast.	Esitab luuletust peast ilmekalt, latusalt ja loogiliste pausidega.

Lugemine

Algtase	Kesktaase	Kõrgem tase
Teab häälik-tähestist vastavust, loeb õpitud teksti veerides sõnahaaval oma kõnetempos või sellest aeglasemalt.	Tunneb häälik-tähestist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem latusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt.	Tunneb häälik-tähestist vastavust, loeb õpitud teksti latusalt oma kõnetempos.
Häälega või endamisi lugedes saab üldiselt aru loetu sisust, teksti kohta käivatele küsimustele vastab õpetaja abiga.	Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu, vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud.	Mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu ja oskab vastata tekstiga seotud küsimustele.
On lugenud mõnda lasteraamatut, kuid autori, pealkirja ja sisu edasiandmisega on raskusi.	On lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu.	On lugenud lasteraamatuid, nimetab nende pealkirja, autoreid, tegelasi; oskab anda edasi loetu sisu ning loetule emotsionaalset hinnangut.

Kirjutamine

Algtase	Keskase	Kõrgem tase
Kirjatähtede kirjutamisel eksib nende kuju ja seostega, kõiki kirjatähti kirjutada ei oska.	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse.	Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti õigesti ning seostab tähti õigesti.
Ärakiirjas teeb vigu. Esineb valesid tähekujusid ja tähtede seoseid.	Kirjutab ärakiirja õigete tähekujude ja –seostega.	Kirjutab veatut ärakiirja õigete tähekujude ja –seostega. Kiri on puhas ja ühtlane.
Õpilaspäeviku täitmisel ja näidise järgi töö paigutamisel ning vormistamisel vajab pidevat abi ja individuaalset juhendamist.	Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab ja vormistab näidise järgi tööd vihikulehele.	Täidab tahvlinäidise järgi õpilaspäevikut, paigutab ja vormistab tööd vihikulehele iseseisvalt ja õigesti.
Kirjutab õpetaja juhendamisel pildiseeria või oma joonistuse järgi loovtöö. Lauseehituses esineb vigu ja sõnavara on piiratud.	Kirjutab õpetaja juhendamisel pildiseeria või oma joonistuse järgi loovtöö.	Kirjutab pildiseeria või oma joonistuse järgi loovtöö iseseisvalt.
Kirjutab etteütlemise järgi lühemaid sõnu ja lauseid õpitud keelendite ulatuses, kuid teeb vigu ja vigade leidmisel ja parandamisel vajab abi.	Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses lühemaid sõnu ja lauseid, kuid teeb üksikuid vigu.	Kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sõnu ja lauseid õigesti.

Teeb kirjutamisel õigekirjavigu, on raskusi keelereegli ja praktilise kirjutamise seostamisel.	Kirjutab õpitud keelereeglitele toetudes, teeb üksikuid vigu, leiab ja parandab tekkinud vead iseseisvalt või õpetaja abiga.	Kirjutab õpitud keelereegleid arvestades õigesti.
--	--	---

Õppesisu ja -tegevus

Suuline keelekasutus

Kuulamine

- Häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.
- Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
- Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.

Kõnelemine

- Hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.
- Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.
- Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel
- Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.
- Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
- Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
- Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.
- Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks
- Luuletuse peast esitamine.

Lugemine

- Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.
- Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
- Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.

- Teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.
- Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
- Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.
- Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.
- Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.
- Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, luuletus.
- Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).
- Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.

Kirjutamine

Kirjatehnika

- Kirjaeelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2. klassis).
- Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kiri tahvlilt, õpikust.

Õigekeelsus

- Häälilik, täht, sõna, lause. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Tähestik, võõrtähtede vaatlus.
- Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishäälakupikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälilik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.
- Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.
- Sõnade lõpu õigekiri: -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegasõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.
- Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid.
- Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15-20 sõna).

Tekstiloome

- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).

- Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi);
- Lünkümberjutustuse kirjutamine.

2. klass

Õpitulemused

Kuulamine

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
Vajab kuulatava teksti mõistmiseks mitmekordset kuulamist ja kuuldu järgi toimimiseks juhendamist.	Kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abiga.	Oskab iseseisvalt kuulnud tekstiga töötada.
Eristab täis- ja suluta kaashääliku pikkusi õpetaja abiga.	Eristab täis- ja suluta kaashäälikute pikkusi.	Oskab määrata täis- ja suluta kaashääliku pikkusi sõnades.
Saab aru kuulnud tekstist abistavate küsimuste toel.	Mõistab kuulatava teksti sisu.	Saab aru kuulnud tekstist, leiab olulise ja täidab iseseisvalt tekstiga seotud ülesandeid.

Kõnelemine

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
Eneseväljendusega raskusi, sõnavara piiratud.	Väljendub arusaadavalt, vestleb ja annab edasi loetu, kuuldu ja nähtu sisu õpetaja abiga.	Väljendub vabalt ja arusaadavalt, vestleb ja annab edasi kuuldu, nähtu ja loetu sisu.
Koostab õpetaja abiga jutu etteantud sõnade, abistavate küsimuste ning pildi toel.	Koostab pildi või küsimuste toel jutu, kasutades vähesel määral õpetaja abi.	Koostab iseseisvalt pildi või küsimuste toel jutu.

Lugemine

Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
Loeb takerdustega ja teeb lugemises vigu. Vigade leidmisel ja parandamisel vajab abi. Saab üldiselt aru loetu sisust.	Loeb suhteliselt ladusalt ja veatult ning mõistab loetu sisu. Vajadusel leiab ning parandab oma vead.	Loeb ladusalt ja veatult, õige intonatsiooniga ning mõistab loetu sisu ja oskab vastata tekstiga seotud küsimustele.
Tööjuhendi lugemisel ja mõistmisel vajab abi.	Töötab eakohaste juhiste alusel.	Töötab iseseisvalt etteantud juhiste järgi.
On lugenud mõnd lasteraamatut, kuid sisu edasiandmisega on raskusi.	On lugenud mõnd lasteraamatut ja oskab meeldinud episoodi sisu edasi anda.	Loeb lasteraamatuid, teab nende tegelasi, sisu, autorit. Oskab anda omapoolset hinnangut.

Kirjutamine

Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
Ära kirjas teeb vigu. Esineb valesid tähekujuksid ja tähtede seoseid.	Kirjutab veatut ära kirja õigete tähekujuks ja – seostega.	Kirjutab veatut ära kirja õigete tähekujuks ja – seostega. Kiri on puhas ja ühtlane.
Tööde paigutamisel, vihiku kujundamisel ja õpilaspäeviku täitmisel vajab õpetaja abi.	Oskab näidise järgi tööd paigutada, vihikut kujundada ja iseseisvalt õpilaspäevikut täita.	Paigutab tööd ja kujundab vihikud õigesti ning täidab õpilaspäeviku iseseisvalt ja korraliku käekirjaga.
Teeb kirjutamisel õigekirjavigu, on raskusi keelereegli ja praktilise kirjutamise seostamisel.	Kirjutab õpitud keelereeglitele toetudes, teeb üksikuid vigu, leiab ja parandab iseseisvalt tekkinud vead.	Kirjutab õpitud keelereegleid arvestades õigesti.

Kirjutab loovtöö õpetaja abiga. Lauseehituses esineb vigu ja sõnavara on piiratud.	Kirjutab loovtöö tugisõnade, pildiseeriade ning küsimuste abil.	Kirjutab loovtöö tugisõnade, pildiseeriade ja küsimuste abil ning kasutab selleks laialdast sõnavara ja väljendeid.
Kirjutab etteütlemise järgi lauseid õpitud keelereeglite ulatuses, kuid teeb vigu ja vigade leidmisel ja parandamisel vajab abi.	Kirjutab etteütlemise järgi lauseid õpitud keelereeglite ulatuses ja kontrollib kirjutatut näidise järgi.	Kirjutab etteütlemise järgi lauseid õpitud keelereeglite ulatuses veatult.

Õppesisu ja -tegevus

Suuline keelekasutus

Kuulamine

- Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.
- Õpetaja ja kaaslase suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine.
- Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel

Kõnelemine

- Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks, sõnastiku kasutamine.
- Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.
- Eneseväljendus dramatiseeringutes ja rollimängudes.
- Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.
- Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.
- Luuletuste mõtestatud peast esitamine.

Lugemine

- Lugemistehnika arendamine: oma lugemisvea parandamine, sobiva intonatsiooni kasutamine.
- Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
- Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.
- Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu) ja tegelaste iseloomustamine.
- Loole alguse ja lõpu mõtlemine.
- Tekstiliikide eristamine: lisanduvalt jutustus, näidend, vanasõna. Õpiku sõnastiku kasutamine.
- Tekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.
- Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.

Kirjutamine

Kirjatehnika

- Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, väikeste ja suurte kirjatähtede õiged tähekujud ning seosed.
- Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.

Õigekeelsus

- Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses; suur algustäht oma kooli ning tuttavates kohanimedes; silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted; sõnade lõppu kirjutatakse -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri.
- Lauseliik ja lõpumärk (jutustav ehk väit-, hüüd- ja küsilause). Koma kasutamine liitlauses *et, sest, aga, kuid, vaid, siis* puhul.
- Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna lihtlausetena).
- Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui vaeohtlikule kohale tähelepanu juhitakse.

Tekstiloome

- Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Lausete moodustamine ja tekstiks seostamine.
- Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.

3. klass

Õpitulemused

Kuulamine

Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
Vajab kuulatava teksti mõistmiseks mitmekordset kuulamist ja kuuldu järgi toimimiseks õpetaja abi.	Kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt. Vajab juhendamist.	Mõistab kuulatud teksti ja oskab iseseisvalt kuulatud tekstiga töötada.

Kõnelemine

Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
Eneseväljendusega on raskusi, sõnavara on piiratud.	Väljendub arusaadavalt, vestleb ja annab edasi loetu, kuuldu ja nähtu sisu toetudes küsimustele.	Väljendub vabalt ja arusaadavalt, vestleb ja annab edasi kuuldu, nähtu ja loetu sisu, avaldab selle kohta arvamust, võrdleb.

Lugemine

Algtase	Kesktaase	Kõrgtase
Loeb õpitud teksti takerdustega ja teeb lugemises vigu. Vigade leidmisel ja parandamisel vajab abi. Saab üldiselt aru loetu sisust.	Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga. Loeb endamisi ladusalt ning mõistab loetu sisu. Vajadusel leiab ja parandab oma vead.	Loeb nii häälega kui ka endamisi teksti ladusalt ja veatult, õige intonatsiooniga ning mõistab loetu sisu. Oskab vastata tekstiga seotud küsimustele ja neid ise koostada.
Tööjuhendi lugemisel, mõistmisel ja töötamisel juhiste järgi vajab abi (ümbersõnastamist).	Töötab eakohaste juhiste alusel.	Töötab iseseisvalt etteantud juhiste järgi.
On lugenud vähemalt nelja lasteraamatut, kuid sisu edasiandmisega on raskusi.	On lugenud läbi vähemalt neli eesti/ väliskirjaniku teost ja oskab kõneleda loetud raamatust.	Loeb lasteraamatuid, teab nende tegelasi, sisu, autorit. Oskab loetule anda omapoolset hinnangut.

Kirjutamine

Algtase	Keskase	Kõrgtase
Teeb kirjutamisel õigekirjavigu, on raskusi keelereegli ja praktilise kirjutamise seostamisel.	Kirjutab õpitud keelereeglitele toetudes, teeb üksikuid vigu, parandab tekkinud vead.	Kirjutab õpitud keelereegleid arvestades õigesti.
Kirjutab etteütlemise järgi vigadega, vigade leidmisel ja parandamisel vajab juhendamist.	Kirjutab etteütlemise järgi, kontrollib ning vajadusel parandab kirjutatut näidise järgi (30-40 sõna).	Kirjutab veatult etteütlemise järgi (30-40 sõna).
Kirjutab loovtöö õpetaja abiga. Lauseehituses esineb vigu ja sõnavara on piiratud.	Kirjutab loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.	Kirjutab loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel, kasutades laialdast sõnavara ja väljendeid.

Õppesisu ja -tegevus

Suuline keelekasutus

- Suulise juhendi kuulamine ja selle järgi toimimine.
- Eneseväljendus: dramatiseeringud, rollimängud, intervjuu, vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.
- Oma arvamuse avaldamine, kaaslaste arvamuse küsimine.
- Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine, kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine, hinnangu andmine
- Sõnavara arendamine: sünonüümid, antonüümid, homonüümid.
- Luuletuse, dialoogi mõtestatud esitamine.

Lugemine

- Ladus ja automatiseerunud lugemine.
- Eri liiki tekstide lugemine; tarbetekstide (kava, retsept, ajalehetekst, teatmeteose tekst) lugemine ja nende järgi toimimine (juhend, eeskiri jms).
- Oma ja kaaslaste lugemistehnikale tagasiside andmine.
- Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada). Skeemide, kaartide, diagrammide, tabelite lugemine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine.
- Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.
- Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne), riimuvate sõnade toel värsside loomine. Pikemate jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.
- Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.
- Tekstide eristamine: muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, seiklusjutt, näidend, muistend, teabetekst, kiri
- Loetud raamatust lühikokkuvõtte tegemine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Raamatute leidmine iseseisvalt, ka kataloogi või e-otsingut kasutades.

Kirjutamine

- Loetava käekirja kujundamine, kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus).
- Tahvlilt, õpikust ja etteütlemise järgi kirjutamine.
- Tähestikulise järjekorra koostamine. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. k, p, t s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses.
- Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).
- Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.
- Poolitamise harjutamine.
- Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes.
- Nimi- omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Käändsõnavormide moodustamine küsimuste alusel. sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus.
- Jutustav (väit-), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30-40 sõna).
- Oma kirjavea leidmine ja parandamine.
- Kirjalik tekstiloom: teksti ülesehitus (alustus, sisu, lõpetus); tarbetekst (ajalehe artikkel, teade, nimekiri jne); ümberjutustus tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel; loovtöö (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi toel, fantaasialugu); õnnitluskaart ja kiri.

II kooliaste

4. klass

Õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;
- annab lühidalt edasi kuuldu sisu;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt;
- esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi;
- väljendab oma arvamust;
- leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;
- kasutab sõnastikke, teatmeteoseid, otsingumootoreid;
- esitab peast luuletuse või rolliteksti.

Teksti vastuvõtt:

- loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- leiab tekstist vajalikku infot;
- leiab teksti peamõtte;
- kirjeldab teksti põhjal sündmusi ja tegelasi;
- koostab teksti kohta küsimusi;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja;
- on läbi lugenud vähemalt neli eakohast raamatut;
- tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;

Tekstiloom:

- jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;
- jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;
- kirjutab eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;
- kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;
- teeb oma tekstiga tööd;

Õigekeelsus ja keelehoole:

- märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;
- märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;
- kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade alguses;
- moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);
- kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;
- kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;
- tunneb ära liitsõna;
- leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga;

- kirjutab etteütleamise järgi sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi).

Õppesisu ja -tegevus

Suuline ja kirjalik suhtlus

Hääliku pikkuste eristamine.

Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine.

Tekstist oluliste mõistete ja seoste leidmine, lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.

Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, kuuldud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine.

Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus.

Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.

Vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine.

Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine (sõnavalik, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine).

Dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomii. Rollimäng.

Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes (nt võrdlemine, kirjeldamine). Eritüübiliste küsimuste moodustamine (nt intervjuu tegemiseks).

Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

Teksti vastuvõtt

Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.

Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.

Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus (piltlik väljend). Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).

Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi/kaardi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.

Luuletuse sisu eripära määramine (loodus, nali jne); riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad). Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.

Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.

Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri.

Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.

Tekstiloomed

Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, loov, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.

Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.

Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.

Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.

Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamislugu).

Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Õigekeelsus ja keelehoole

Üldteemad

Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.

Kaashäälikuühendi õigekiri. *g, b, d* s-i kõrval (nt *jalgsi, kärbsed*). *h* õigekiri.

i ja *j* õigekiri (tegijanimi). Tutvumine *gi-* ja *ki-*liite õigekirjaga.

Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).

Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.

Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.

Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.

Eakohase teksti eksimatu ära- ja tagasi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjava iseseisev leidmine.

Sõnavaraõpetus

Sünonüümid. Antonüümid.

Liitsõna: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

Vormiõpetus

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

Lauseõpetus

Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.

Hindamine

Hinnatakse õpilase:

- suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist;
- lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist;
- kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.